

خیلواکی

استقلال

www.esteqalal.net

۲۱ جون، ۲۰۲۴

داکتر ضياء نظام

نقش اقلیت ستیزی در کاهش محبوبیت حزب حاکم هند

ARUN SANKAR / AFP

هند پرنفوس ترین و در عین حال بزرگ ترین دموکراسی جهان، ۹۷۰ میلیون رای دهنده دارد. از ۱۹ اپریل تا ۴ جون سال جاری قریب ۷۰۰ میلیون نفر برای انتخاب ۵۴۳ نماینده مجلس عوام (لوک سبها) پای صندوق‌های رای رفتند و در نتیجه آن حزب حاکم بهاراتیا جاناتا (بی‌جی‌پی) به رهبری صدراعظم مودی اکثریت لازم برای تشکیل حکومت را از دست داد. در حالی که در دو دور قبلی صدارت مودی، حزب او به تنهایی اکثریت چوکی‌های مجلس عوام را در اختیار داشت، اما این بار باید برای تشکیل حکومت با احزاب سیاسی دیگر ایتلاف کند و این برای آقای مودی شکست نسبی و ضربه ای به جایگاه سیاسی او تلقی می‌شود. در این انتخابات حزب بی‌جی‌پی ۲۴۰ کرسی به دست آورد که کمی بیش تر از ۴۱ درصد است. در سال ۲۰۱۹، این حزب ۳۰۳ کرسی داشت. ایتلاف مخالف موسوم به «اتحاد فراگیر انکشاف ملی» به رهبری حزب کنگره در انتخابات امسال ۲۳۲

کرسی به دست آورده و در واقع نسب به دور قبل کرسی‌هایش را دوچند ساخته است. این موفقیت بزرگی برای مخالفان مودی شمرده می‌شود و حکایت از تغییر جهت بخش مهمی از رای دهنده‌گان دارد. کرسی‌های کنونی این ائتلاف نسبت به دور قبل دوچند شده است. برای داشتن اکثریت در مجلس عوام و تشکیل حکومت به ۲۷۲ کرسی نیاز است. حزب آقای مودی این بار نیز توانسته است با متحدانش این رقم را تکمیل کند و حکومت تشکیل دهد و او بار سوم صدراعظم شده است. حزب آقای مودی، صدراعظمی بار سوم او را چون موفقیتی بزرگ تجلیل کرد؛ چرا که این رخداد در تاریخ هند تنها یک بار پیش از این اتفاق افتاده است. پیش از این فقط جواهر لعل نهرو موفق شده بود سه بار در راس حکومت هند قرار گیرد. به رغم موفقیت مودی در تشکیل سومین حکومت، او با مشکلات زیادی روبه‌رو خواهد شد؛ چون با ائتلاف مخالف قوی مواجه خواهد بود.

هند با جمعیت قریب یک‌ونیم میلیاردی، جمهوریت فدرال است و از زمان استقلال در سال ۱۹۴۷ میلادی پیوسته حکومت انتخابی داشته است. تنها یک بار در اثر درگیری داخلی در دوران حکومت اندرا گاندی، نظام انتخابی با اعلام حالت اضطرار دچار توقف شد، اما با سقوط حکومت خانم گاندی نظام دوباره به حالت عادی برگشت. قانون اساسی هند در سال ۱۹۴۹ به تصویب رسیده و از آن زمان تا حال نسبتاً با موفقیت به اجرا درآمده است. براساس این قانون اساسی، صدراعظم بالاترین مقام اجرایی کشور و ریاست جمهوری مقام تشریفاتی است.

اولین انتخابات سراسری هند در سال ۱۹۵۲ برگزار شد. دوام نظام حکومتی و حفظ تمامیت ارضی در هند فدرال و پرجمعیت با ۴۴۷ زبان ثبت شده و ۸ مذهب بزرگ، ۲۹ ایالت و ۸ قلمرو متحده، حاصل دموکراسی سکولار این کشور است. بنیان‌گذاران هند امروز به رهبری مهاتما گاندی همه به دموکراسی باورمند بودند. جواهر لعل نهرو، اولین صدراعظم هند و از مبارزان برجسته استقلال و مولانا عبدالکلام آزاد، اولین وزیر معارف آن کشور، از مدافعان مهم مردم‌سالاری بودند. آنان از دموکراسی چون حربه سرکوب و انزوای مخالفان سیاسی و اقلیت‌های مذهبی، زبانی و قومی استفاده نکردند و فقر و بی‌سوادی گسترده و حتا اختلافات مرزی و تلاش‌های استقلال طلبانه در برخی مناطق را بهانه‌ای برای تعطیل نظام دموکراتیک نساختند. کشور کثیرالملت و پر از تنوع هند، از دموکراسی برای حفظ وحدت، تامین صلح و پیشرفت استفاده موثر کرد. اکنون هند در منطقه ما و در سطح جهان از جایگاه اقتصادی و سیاسی برجسته برخوردار است.

آقای نارندرا مودی با تبلیغات نمایشی و سیاست تفرقه‌انگیز و ملی‌گرای هندو توانسته است رای بخش بزرگی از هندوها را که ۸۲ درصد ساکنان کشور را تشکیل می‌دهند، به دست آورد. سیاست

پوپولیستی او در انتخابات ۲۰۱۴ و نیز انتخابات ۲۰۱۹ برای مودی رای و محبوبیت بسیار آورد و مخالفانش را به حاشیه راند. در آن دور، پارلمان فاقد اپوزیسیون رسمی بود؛ چرا که هیچ حزب مخالفی ۱۰ درصد چوکی‌های مجلس را به دست نیاورده بود. اما این بار اپوزیسیون قوی در برابر مودی شکل گرفته است و راهول گاندی، رییس حزب کانگرس، رهبری مخالفان را برعهده دارد. آقای مودی در ماه جنوری امسال در شهر ایودیا در محلی که زمانی مسجد بابری آباد بود، یک معبد هندو را با تبلیغات گسترده و تفرقه انگیز افتتاح کرد. هندوها آن محل را زادگاه یکی از مقدسان یا به تعبیر دیگر خدایان هندو می‌دانند و این امر باعث اختلافات و گاه درگیری های خونین میان مسلمانان و هندوها شده است. حضور آقای مودی در افتتاح آن معبد هندو، حرکتی پوپولیستی برای تقویت پایگاه سیاسی‌اش میان هندوهای محافظه کار بود. اما نتایج انتخابات نشان داد که حزب بی‌جی‌پی در ایودیا شکست خورده و اقدامات پوپولیستی مودی با استقبال مردم مواجه نشده است. رهبران حزب حاکم بی‌جی‌پی به هدف جلب حمایت هندوهای محافظه کار، از شاهان مسلمان هند، به‌ویژه اورنگزیب به مناسبت‌های مختلف با لحن شدید و توهین‌آمیز انتقاد می‌کنند و در نتیجه احساسات مسلمانان هندوستان را به‌شدت خدشه‌دار می‌سازند. آنان مدارس اسلامی را در سراسر هند «لانه تروریست‌ها» می‌خوانند. یکی از رهبران حزب بهاراتا جاناتا در ایالت اوتار پردیش گفته است که حکومت سابق (حزب کانگرس) مانند حکمرانان غوری و سلطان محمود غزنوی به ضد هندوها عمل می‌کرد. یکی دیگر از رهبران این حزب گفته است که حکومت های پیشین دیوارهای قبرستان می‌ساختند و حکومت مودی برای هندوها اماکن مذهبی اعمار می‌کند. این گونه لفاظی‌ها قبل از انتخابات وسیعاً انجام یافت و مبلغان سیاسی حزب بی‌جی‌پی، آقای مودی را منجی مذهب هندو در برابر تهاجم دیگر ادیان نشان می‌دادند.

پوپولیست‌ها برای تحکیم قدرت خود غیر از تبلیغات تفرقه افکنانه، به تخریب پایه های دموکراسی نیز اقدام می‌کنند؛ چرا که نظام دموکراتیک بر مدارا استوار است و در آن صداها، دیدگاه‌ها و باورهای گوناگون نه تنها تحمل، بلکه تشویق می‌شود. از این رو در سال‌های اخیر آزادی مطبوعات در هند با چالش‌های جدی مواجه شده و اکثر رسانه های هندی مجبور به سکوت و دنباله روی حکومت گردیده‌اند. برای رسانه‌های آزاد عرصه کار به‌تدریج تنگ شده است. به این ترتیب، بزرگ‌ترین کشور دموکراتیک و سکولار جهان زیر موج پوپولیسم سیاسی و ملی‌گرایی هندو بزرگ‌ترین سرمایه سیاسی‌اش (نظام دموکراتیک) را در معرض تهاجم می‌بیند. همان سرمایه سیاسی که اتحاد و یکپارچه گی هند را از زمان استقلال تا کنون حفظ کرده و زمینه ساز ترقی و

پیشرفت آن شده، اکنون از سوی سیاست مدارانی که در دامن دموکراسی به قدرت رسیده اند، مورد حمله قرار گرفته است. انتخابات اخیر نشان داد که مردم هند متوجه خطرات پوپولیسم مودی و حزبش شده اند و می دانند که اگر این جریان را مهار نکنند، کشور را دچار چنددسته‌گی بسیار پرهزینه خواهد کرد. چرخش نسبی آرا در این انتخابات امیدها را به تداوم نظام دموکراتیک در هند زنده کرده است. هند که نزدیک چهل برابر افغانستان نفوس دارد، گویندگان صدها زبان و پیروان مذاهب گوناگون را در آغوش دارد، با اتکا بر دموکراسی ثبات و امنیتش را حفظ کرده و در حال تبدیل شدن به یکی از بزرگ‌ترین اقتصادهای جهان است.

پوپولیسم و افراط‌گرایی در سراسر جهان علیه دموکراسی جولان می‌کند، چنان که کشورهای اروپایی و ایالات متحده نیز شاهد ظهور عوام فریبان سیاسی‌اند. امید می‌رود که ملت‌ها در گوشه و کنار جهان با آرای خود مانع رشد این پدیده تفرقه افکن و جنگ افروز شوند و نگذارند ملت‌ها به جای همگرایی، دچار شقاق‌های داخلی گردند و به دیگرستیزی و دشمن تراشی بپردازند. در غیر آن احتمال دارد پوپولیست‌ها نظام‌های دموکراتیک را به قهقرا بکشند و اقتدارگرایی و بنیادگرایی دینی بر جهان مسلط شوند.

پایان